

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.436/2023/5.

A felperesek:

I.r. felperes I. rendű

I.r. felperes címe

II.r. felperes II. rendű

II.r. felperes címe

A felperesek képviselője:

Dr. Horváth Ügyvédi Iroda I. és II. rendű felperes képviselőjében

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Litresits András ügyvéd

ügyvéd címe

A per tárgya:

sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

2.P.21.276/2023/8.

A fellebbezést benyújtó fél:

I. és II. rendű felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva arra kötelezi a felpereseket, hogy az alperes részére megítélt perköltséget az cégnek (cím) fizessék meg, továbbá az államnak személyenként fizessenek meg 36.000 (harminchatezer) forint kereseti illetéket.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül egyetemlegesen az cégnek 228.600 (kétszázhuszonnyolcezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget, továbbá az államnak személyenként 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60 napon belül.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezések elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a hirklikk.hu honlapon 2023. március 14-én „személy1 naplójának rejtelmek: felbukkant egy alkotmánybíró neve is” címen cikk jelent meg, amely az alábbiakat tartalmazta.

[2] [lead szövege] „személy1 naplója szerint alkotmánybíró neve alkotmánybíróval volt megbeszélte találkozója a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar korrupció miatt letartóztatott és bíróság elé állított elnökének. személy1 és alkotmánybíró neve 2021. szeptemberében a helysénél működő étteremben találkozott. [lead vége]

[3] A találkozó a személy1 és személy2 volt államtitkárt érintő büntető ügy nyomozati iratából derült ki. A 24.hu által megismert dokumentumok szerint a nyomozók részletesen elemezték a végrehajtók elnökének naplóját, amit a sofőrjeként és személyi asszisztenseként dolgozó bizalmasa vezetett személy1 utasításai alapján. A lapnak alkotmánybíró neve bár válaszolt és nem titkolta, hogy korábban kapcsolatban állt személy1-gyel, de a vacsorát nem említette, az ezekre vonatkozó kérdésekre nem reagált és elzárkózott attól, hogy a büntetőüggyel bármilyen kapcsolatba hozzák, ezt írta a lap megkeresésére:

[4] »személy1 a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar elnökeként képviselte a végrehajtói kart a jogász hivatásrendek részére rendezett számos szakmai rendezvényen, konferencián is, ahol többször én is jelen voltam és több alkalommal találkoztam vele. Azonban határozottan visszautasítok minden olyan feltételezést, amely azt a látszatot kelti, vagy a folyamatban lévő büntetőüggyel kapcsolatban bármiféle érintettségem merülne fel«.

[5] Arra sem érkezett válasz, hogy a találkozóhoz volt-e köze ahhoz, hogy alkotmánybíró neve fia, II.r. felperes is önálló bírósági végrehajtó lett. Vele a naplóbejegyzések alapján egyébként korábban szintén a étteremben találkozott személy1, de nem csak ott, már jóval II.r. felperes kinevezése előtt több találkozót bonyolított.

[6] II.r. felperes neve a nyomozati iratokban is előkerült. A 2020-ban alapított - előbb település1en, majd település2ön működő - végrehajtói irodájának adatait lekérték a nyomozók a cégadatbázisból, hasonlóan azon végrehajtókéhoz, akiket később megvádoltak, ám a nyomozati anyagokban nincs nyoma annak, hogy II.r. felperest akár csak tanúként meghallgatták volna. A nyomozati feljegyzések szerint II.r. felperes »láthatóan kiváló kapcsolatot ápol« személy1-gyel.

[7] Az alkotmánybíró másik gyermekét, I.r. felperest 2018-ban nevezték ki végrehajtónak település3ba. Ő egy évig ugyanabban az ingatlanban bérelt végrehajtó irodát, mint ahol a vád szerint a személy1-gyel korrupciós kapcsolatot kiépítő volt igazságügyi államtitkár, személy2 képviselői irodája volt. Az épület pedig, ahol az irodák voltak, személy2 fia cégének tulajdona. A lap telefonon kereste I.r. felperest, hogy személyesen kérdezhessék az ingatlan választásról, de nem érték el őt.

[8] A felperesi testvérekről egyébként egy tisztázatlan eredetű feljegyzés is készült, amit szintén tartalmaz a személy1 - személy2 ügy nyomozati anyaga. Ez I.r. felperes szoros barátságáról szól személy1 megvádolt feleségével, akivel együtt végeztek a egyetemen és »sülve-főve« együtt voltak a végrehajtói kar rendezvényein, így az település3i végrehajtó közvetlenül értesülhetett a kar ügyeiről. A feljegyzés szerint I.r. felperes az első település3i irodáját személy2től bérelte - valójában az államtitkár fiának a cégétől. A nyomozati feljegyzés alapján II.r. felperes is »láthatóan kiváló kapcsolatot ápol« személy1-gyel.

[9] Továbbá I.r. felperes szoros kapcsolatban áll a testület alelnökével. Társtulajdonos lett a végrehajtói kar alelnökének, személy4nek a település4i végrehajtói irodájában, személy4 pedig szintén társtulajdonos lett az település3i végrehajtó irodában.”

[10] A felperesek helyreigazítási kérelmét az alperes nem teljesítette.

[11] Az I. és a II. rendű felperes keresetében kérte az alperes arra kötelezését, hogy 15 napon belül a hirklikk.hu internetes hírportál címlapján jól látható helyen, saját költségén tegye közzé az alábbi helyreigazító közleményt:

[12] „Helyreigazítás

[13] A hirklikk.hu honlapon 2023. március 14. napján 10 óra 15 perckor »személy1 naplójának rejtelve: felbukkant egy alkotmánybíró neve is« címen tettünk közzé egy cikket, amelyben az alábbi téves információk kerültek közlésre.

[14] - A cikkben valótlanul állítottuk, hogy „arra sem érkezett válasz, hogy a találkozó volt-e köze ahhoz, hogy alkotmánybíró neve fia, II.r. felperes is önálló bírósági végrehajtó lett.”

[15] Ezzel szemben a valóság az, hogy alkotmánybíró neve egyértelmű választ adott email üzenetében a találkozó tartalmára vonatkozóan: »dr. személy1 a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar elnökeként képviselte a végrehajtói kart a jogászai hivatásrendek részére rendezett számos szakmai rendezvényen, konferencián is, ahol többször én is jelen voltam és több alkalommal találkoztam vele. Azonban, határozottan visszautasítok minden olyan feltételezést, amely azt a látszatot kelti, vagy keltheti, hogy a folyamatban lévő büntetőüggyel kapcsolatban bármiféle érintettségem merülhetne fel.«

[16] - Állításunk, mely szerint II.r. felperes neve a nyomozati iratokban is előkerült, a 2020-ban alapított - előbb település1en, majd település2ön működő - végrehajtói irodájának adatait lekérték a nyomozók a cég adatbázisból, hasonlóan azon végrehajtókéhoz, akiket később megvádoltak, ám a nyomozati anyagokban nincs nyoma annak, hogy II.r. felperest akárcsak tanúként meghallgatták volna”, azt a látszatot keltheti az olvasók felé, hogy a gyanúsítottakhoz hasonlóan II.r. felperes végrehajtói irodájának cégkivonatát is lekérte a cégjegyzésből a nyomozóhatóság, így ő is bűncselekményt követett el, továbbá azt sugallhatja az olvasók felé, hogy a nyomozati szakban akár hivatalos személyek is befolyásolva lehetnek annak érdekében, hogy II.r. felperes és I.r. felperes ne kerüljenek vizsgálat alá.

[17] A valóság ezzel szemben az, hogy a nyomozás során II.r. felperest még csak tanúként sem hallgatták ki, továbbá nem gyanúsították bűncselekmény elkövetésével. Rögzíteni kívánjuk, hogy egy köztestület tagjának találkozása a köztestület vezetőjével nem valósít meg bűncselekményt.

[18] - Állításunk, mely szerint »az alkotmánybíró másik gyermekét, I.r. felperest 2018-ban nevezték ki végrehajtónak település3ba, ő egy évig ugyanabban az ingatlanban bérelt végrehajtó irodát, mint ahol a vád szerint a személy1-gyel korrupciós kapcsolatot kiépítő volt igazságügyi államtitkár, személy2 képviselői irodája volt«, azt a látszatot keltheti, hogy I.r. felperes azért az település3i Járásbíróság illetékességi területére került kinevezésre, mert személy2 itt volt országgyűlési képviselő. Ezt cikkünk alábbi megjegyzései is alá kívánták támasztani: »az épület pedig, ahol az irodák voltak személy2 fia cégének tulajdona. A feljegyzés szerint I.r. felperes az első település3i irodáját személy2től bérelte - valójában az államtitkár fiának a cégétől.«

[19] A valóság ezzel szemben az, hogy 2018. augusztusában, mikor I.r. felperes az ingatlannal kapcsolatban irodája működésének céljából bérleti szerződést kötött, a cég1 Kft-nek személy5 még sem tagja, sem ügyvezetője nem volt, így valós befolyással nem bírhatott a társaságban. I.r. felperes egyebekben soha nem találkozott személy5-tel és nem is ismeri őt.

[20] - Valótlanul keltettük azt a látszatot - egy tisztázatlan eredetű feljegyzésre alapozva - hogy a felperesi testvérek olyan dolgokról tudhattak, olyan információkat oszthattak meg velük a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar vonatkozásában, amelyek nem

voltak nyilvánosak: »a felperesi testvérekről egyébként egy tisztázatlan eredetű feljegyzés is készült, amit szintén tartalmaz a személy1-személy2 ügy nyomozati anyaga. Ez I.r. felperes szoros barátságáról szól személy1 megvádolt feleségével, akivel együtt végeztek a egyetemen és »sülve-főve« együtt voltak a végrehajtói kar rendezvényein, így az település3i végrehajtó közvetlenül értesülhetett a kar ügyeiről«. A valóság ezzel szemben az, - hogy bár az említett személyek korábban tényleg jóbaráti viszonyt ápoltak - a felperesi testvéreknek semmilyen rálátása nem volt, sem ezen barátságból, sem más kapcsolatból kifolyólag a Magyar Bírósi Végrehajtói Kar ügyeire.

[21] - Cikkünk azt a valótlan látszatot kívánta kelteni, a »Továbbá I.r. felperes szoros kapcsolatban állt a testület alelnökével. Társulajdonos lett a végrehajtói kar alelnökének, személy4nek a település4i végrehajtói irodájában, személy4 pedig szintén társulajdonos az település3i végrehajtó irodájában« fordulattal, mintha dr. I.r. felperes anyagi érdekből tartana fenn kapcsolatot személy4-gyel, kihangsúlyozva azt a tényt is, hogy személy4 az MBVK alelnöke. A valóság ezzel szemben azt, hogy a két végrehajtó egymás végrehajtói irodájában tényleg társulajdonos, de ez semmilyen összefüggésben nem áll személy4nek a Magyar Bírósi Végrehajtói Karban betöltött szerepével. A gyakorlatban gyakran előfordul ugyanis, hogy végrehajtók gazdasági együttműködést folytatnak, amely együttműködés teljes mértékben jogszerű.

[22] A valótlan tényállításokért dr. I.r. felperes és II.r. felperes szíves elnézését kérjük”.

[23] A felperesek perköltséget is igényeltek az alperestől.

[24] A sajtó-helyreigazítási keresetek jogalapjaként megjelölték Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IX. cikk (1)-(4) bekezdését és a sajtószabadság és médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdését.

[25] A sérelmezett közléseket az alábbiak szerint jelölték meg.

[26] „Arra sem érkezett válasz, hogy a találkozóhoz volt-e köze ahhoz, hogy alkotmánybíró neve fia, II.r. felperes is önálló bírósági végrehajtó lett” (első).

[27] „II.r. felperes neve a nyomozati iratokban is előkerült, a 2020-ban alapított - előbb település1en, majd település2ön működő - végrehajtói irodájának adatait lekérték a nyomozók a cégbázisból, hasonlóan azon végrehajtókéhoz, akiket később megvádoltak, ám a nyomozati anyagokban nincs nyoma annak, hogy II.r. felperest akár csak tanúként meghallgatták volna” (második).

[28] „Az alkotmánybíró második gyermekét, I.r. felperest 2018-ban nevezték ki végrehajtónak település3ba. Ő egy évig ugyanabban az ingatlanban bérelt végrehajtó irodát, mint ahol a vád szerint a személy1-gyel korrupciós kapcsolatot kiépítő volt igazságügyi államtitkár, személy2 képviselői irodája volt”.

[29] „az épület pedig, ahol az irodák voltak, személy2 fia cégének tulajdona. ... A feljegyzés szerint I.r. felperes az első település3i irodáját személy2től bérelte - valójában az államtitkár fiának a cégétől” (harmadik).

[30] „A felperesi testvérekről egyébként egy tisztázatlan eredetű feljegyzés is készült, amit szintén tartalmaz a személy1-személy2-ügy nyomozati anyaga. Ez I.r. felperes szoros barátságáról szól személy1 megvádolt feleségével, akivel együtt végeztek a egyetemen és »sülve-főve« együtt voltak a végrehajtói kar rendezvényein, így az település3i végrehajtó közvetlenül értesülhetett a kar ügyeiről” (negyedik).

[31] „Továbbá I.r. felperes szoros kapcsolatban állt a testület alelnökével. Társulajdonos lett a végrehajtói kar alelnökének, személy4nek a település4i végrehajtói

irodájában. személy⁴ pedig szintén társtulajdonos lett az település³i végrehajtó irodában” (ötödik).

[32] Az I. rendű felperes a harmadik, negyedik és ötödik, a II. rendű felperes az első, második és negyedik közlés tekintetében terjesztette elő keresetét.

[33] A felperesek jogi álláspontja szerint a hír való tényeket hamis színben tüntet fel és azt sejteti, azokból az olvasó arra következtethet, hogy alkotmánybíró neve személy¹-gyel egyeztetett a felperesek végrehajtóvá történő kinevezéséről, ezzel bűncselekményt követett el. Végso soron a cikk azon hamis konklúzió levonására készíti az olvasót, hogy a felperesek érintettek a jelenleg folyamatban lévő nagy médiaérdeklődést kiváltó büntető ügyben, hogy anyagi előnyhöz jutottak azzal, hogy különböző szálakon kapcsolatot építettek a két megvádolt közszereplővel. Nem bizonyított az írásban említett büntetőeljárásban beszerzett nyomozási iratok, feljegyzések valós volta sem. A cikk a tényeket elferdíti, olyan szöveggörnyezetet épít fel a valós állítások előtt, amelyben a mondatok sorrendje az olvasót egyértelműnek tűnő, de valótlan konklúziók levonására készíti. Ezzel végso soron a való tényeket hamis színben tünteti fel. A közvélemény jelenleg igen kiemelt figyelmet fordít minden, a személy¹-személy² ügghöz akárcsak részben köthető eseményre, erre tekintettel a sajtószervnek jelentős szerepe van abban, hogy a nyilvánosságot pontos, félre nem érthető módon tájékoztassák a jelenleg folyamatban lévő büntető ügy mozzanatairól.

[34] A használt kifejezések és összefüggésük vizsgálatánál jelentősége van a vizsgált kérdéssel kapcsolatban társadalmilag kialakult közfelfogásnak, általános vélekedésnek is. A cikk egyes valós tényálláselemeket túlzottan felnagyít, míg másokat elhallgat és úgy csoportosít tényeket, hogy végso soron téves következtetésre vezessen (BDT2022. 4537. számú eseti döntés).

[35] Az elsőként sérelmezett közlés a II. rendű felperesre vonatkozóan azt a valótlan tényt állítja, hogy a felperesek anyja jogtalan módon közbenjárt annak érdekében, hogy a II. rendű felperes végrehajtói pozícióhoz juthasson. A találkozóra 2021-ben került sor, a II. rendű felperes pedig már 2020-ban végrehajtó volt.

[36] alkotmánybíró neve azonban a hozzá intézett kérdésre adott válaszában egyértelműen visszautasított minden olyan feltételezést, amely azt a látszatot kelti, hogy a folyamatban lévő büntető ügghel kapcsolatban bármiféle érintettsége merülhetne fel, beleértve azt is, hogy a találkozóknak bármiféle köze lett volna a II. rendű felperes végrehajtói kinevezéséhez. Mivel az első közlés a II. rendű felperesre vonatkozó sérelmes állítást is magába foglal, az alkotmánybíróknak feltett kérdéseknek jelentősége van.

[37] A második sérelmezett közlés a valós tényeket elferdítve, valótlan látszatot kelt, azt sugallva, hogy a II. rendű felperes bizonyosan bűncselekményt követett el.

[38] A nyomozás során ezzel szemben a II. rendű felperest még tanúként sem hallgatták meg. A szöveg azt a hamis látszatot kelti, hogy a nyomozási szakban annak érdekében került sor – akár hivatalos személyek – befolyásolására, hogy II. rendű felperes ne kerüljön vizsgálat alá. A történetvezetés eredményeként az átlagolvasó egyértelműen azt feltételezi, hogy a felperesek érintettek a személy¹-személy² ügghel, mégis „megúszták” a büntetőjogi felelősségre vonást. A cikk úgy fogalmaz, mintha II. rendű felperes meghallgatása kötelező lett volna, annak elmaradását jogtalan közrehatás eredményeként találja.

[39] A harmadik sérelmezett közlés azt a hamis látszatot kelti, hogy az I. rendű felperest azért az adott körzetbe nevezték ki végrehajtónak, mert az megegyezett a büntetőeljárásban érintett államtitkár, országgyűlési képviselő körzetével. A „korrupciós kapcsolatot kiépítő igazságügyi államtitkár” kifejezés ismét indokolatlan, de hozzájárul a provokatív hangvételhez. Ezt erősíti az a megjegyzés is, hogy „az épület pedig, ahol az irodák

voltak, személy2 fia cégének tulajdona. A feljegyzés szerint I.r. felperes az első település3i irodáját személy2től bérelte - valójában az államtitkár fiának a cégétől”.

[40] Amikor a cég személy5 tulajdonába került, az I. rendű felperes már nem bérelte az ingatlant. Korábban azért választotta, mert az település3i szűk ingatlanpiacon ezt találta alkalmasnak irodája kialakítására. személy5-tel sosem találkozott, őt nem ismeri.

[41] A kijelentések külön-külön vizsgálva ugyan valósak, de a cikk úgy mossa össze őket, mintha az I. rendű felperes évek óta különböző szálakon kapcsolódna személy2höz. Azt a hamis látszatot kelti, mintha az I. rendű felperes a szomszéd irodából segédkezett volna személy2 - vád szerinti - korrupciós kapcsolatainak kiépítésében.

[42] A negyedik sérelmezett közlés azt a hamis látszatot kelti, hogy a felperesek a jóbaráti viszonyra tekintettel ismerték azokat a visszaállásokat, amelyek miatt a büntetőeljárás megindult.

[43] Abból a kijelentésből, hogy az I. rendű felperes jó viszonyt ápolt személy1 feleségével, nem lehet olyan következtetést levonni, hogy emiatt rálátott a Magyar Bíróháti Végrehajtói Kar bármelyik ügyére. Egyébként a hivatkozott feljegyzés eredete tartalmának hitelessége, vagy egyáltalán létezése nem bizonyítható. Az még abban az esetben sem állhat jogszzerűen a sajtószerv rendelkezésére, ha valóban az ügyben eljáró nyomozótól származik.

[44] Az ötödikként sérelmezett közlés azt a hamis látszatot kelti, hogy az I. rendű felperes anyagi érdekeltségtől vezérelve tart fenn kapcsolatot a Magyar Bíróháti Végrehajtói Kar alelnökével.

[45] A cikkben a felperesek teljes neve több alkalommal szerepel annak ellenére, hogy egyikük sem minősül közszereplőnek. A 24.hu által írt „személy2-személy1 ügy: egy kivétellel minden végrehajtó beismerte bűnösségét, beidéztek személy8t” című cikkben sem közölték a bűnösségüket beismerő végrehajtók nevét, csupán annak kezdőbetűit. Az írás nem a felperesek végrehajtói munkásságát elemzi, nem e minőségben szól róluk.

[46] Az alperes a kereset (helyesen: keresetek) teljes elutasítását és az I-II. rendű felperes perköltségben marasztalását indítványozta.

[47] A híryanag közérdeklődésre tart számot, az elmúlt évek legsúlyosabb, végrehajtókat érintő, államtitkári szintig is elérő korrupciós ügyéről számolt be, amely miatt büntetőeljárás is folyik. A végrehajtói ágazatban ismertté vált visszaállások köztudomásúak. A közérdeklődés azokra a körülményekre is kiterjed, amelyek nem váltak a vádirati tényállás részévé.

[48] A felperesek anyja, mint alkotmánybíró és a felperesek, mint végrehajtók – a nyomozás iratai alapján – olyan közérdeklődésre számot tartó eseményben érintettek, amelyről az alperes jogosult tájékoztatni Alaptörvény IX. cikkére, az Smtv. 4. § (1) bekezdésére, a 10. §-ban foglaltakra, valamint az Alkotmánybíróháti 3/2017. (II. 25.) AB határozatában, valamint a 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat Indokolása [40]-[41] bekezdésében foglaltakra is.

[49] A felperesek maguk sem vitatták a közölt tények valós tartalmát. Az írás nem tartalmaz valótlan tényállításokat és a való tényeket sem tünteti fel hamis színben. Ismerteti, hogy a nyomozási iratokban felmerült a felperesek neve, akik részben magán-, részben üzleti kapcsolatban álltak személy1-gyel, valamint mindketten végrehajtóként dolgoznak és alkotmánybíró neve alkotmánybíró gyermekei, akik végrehajtók és személyük érintett az úgynevezett „személy1-ügyben”. A híryanag a nyomozó hatóság által megállapított tényeket ismerteti. A felperesek által sérelmezett, a szöveg által „sugallt” tartalom nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya.

[50] A felperesek a cikkben nem szereplő tartalmat tulajdonítanak az alperes szerzője által megfogalmazott állításoknak, közöttük nem létező összefüggéseket teremtenek.

[51] Az elégtétel adására irányuló keresetek meghaladják a sajtóper kereteit. Bizonyítási indítványt terjesztett elő a „személy1-ügy” nyomozási iratainak beszerzésére.

[52] Az elsőfokú bíróság a keresetet (helyesen: kereseteket) elutasította. A felpereseket az alperes javára 484.250 forint perköltség, az állam javára 36.000 forint eljárási illeték egyetemleges megfizetésére kötelezte.

[53] Az elsőként sérelmezett közléssel kapcsolatos keresetet a II. rendű felperes keresetösségi jogának hiánya miatt utasította el, megállapítva, hogy a közlés nem reá, hanem a megkeresés címzettjére, az alkotmánybíróra vonatkozik. A II. rendű felperes név szerinti említését jelentéktelen körülménynek tartotta.

[54] A második közlés sem nem sugallja, hogy a II. rendű felperest bűncselekmény elkövetésével gyanúsították sem pedig azt, hogy a nyomozási szakban bármilyen hivatalos személyeket a felperesekre tekintettel befolyásoltak. A felperesek által megfogalmazott jelentéstartalom a szöveggörnyezetből sem következtethető ki.

[55] A harmadik közlésben szereplő tényállítások valós voltát az I. rendű felperes sem vitatta. A közölt tényekből nem vonható le a kereset szerinti következtetés. Az elsőfokú bíróság lényegtelen körülménynek minősítette, hogy személy2 fia tagja vagy ügyvezetője volt-e a cégnek az I. rendű felperes bérleti szerződésének megkötésekor, illetve, hogy az I. rendű felperes ismerte-e személy5t.

[56] A negyedik sérelmezett közlés tekintetében az I. rendű felperes nem vitatta, hogy személy1 feleségével az egyetemi tanulmányok óta fennálló, jó kapcsolatot ápolt. A közlés szerint az I. rendű felperes elsőkézből értesülhetett a végrehajtói kar ügyeiről. A feltételes mód használata alapján a kijelentés nem tényállítás, az I. rendű felperes egyebekben a végrehajtói kart érintő ügyekről foglalkozásából következően is értesült.

[57] Az ötödik sérelmezett közléssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes és személy4 kapcsolatában az anyagi érdekeltséget a társtulajdonosi mivoltukból következő, természetes jellemzőnek tartotta, amelyet a közvélekedés sem ítélt el. Az írás nem sugallja az olvasónak azt a tartalmat, hogy a tulajdonosi viszony bármilyen összefüggésben lenne az alelnöknek a Magyar Bírósági Végrehajtói Karban betöltött szerepével.

[58] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az elégtétel adására irányuló kérelem sajtó-helyreigazítási eljárásban nem érvényesíthető.

[59] A pervesztes felpereseket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes javára szóló perköltség megfizetésére. A jogi képviselői munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi munkadíjról szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. §-ban foglaltakra utalással állapította meg. Az eljárási illetékről a Pp. 101. § (1) bekezdése szerint rendelkezett.

[60] Az elsőfokú ítélet ellen az I. és II. rendű felperes is fellebbezett.

[61] Jogorvoslati kérelmükben elsődlegesen az ítélet keresetük szerinti tartalommal történő megváltoztatását és az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérték.

[62] Másodlagos fellebbezési kérelmük az alperes részére megítélt bruttó 484.250 forint összegű perköltség mérséklését célozta.

[63] Az elsőfokú döntés álláspontjuk szerint sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését.

[64] A kereseteikben megjelölt szövegrészek jelentéstartalma az, hogy a felperesek érintettek a jelenleg folyamatban lévő, nagy médiaérdeklődést élvező büntető ügyben, ennek ellenére büntetőjogi felelősségre vonásuk elmaradt.

[65] Az elsőfokú bíróság a sajtóközleményt nem a maga egészében vizsgálta. A sérelmezett mondatokat a teljes szövegből kiemelve, külön állításokként értékelte, ezzel ellehetetlenítve a sajtó-helyreigazítás célját.

[66] Az alperes nem mentesülhetett volna a nyomozási iratok bizonyítékként bemutatásának kötelezettsége alól, mert a híresztelésért is azonos tartalmú felelősséggel tartozik. A nyomozási iratokat egyébként is a nyomozás titkos adatszerzési stádiumában – tehát nem jogszerűen – szerezték meg.

[67] A felperesekről készült feljegyzés ténye és az a kijelentés, hogy a nyomozó hatóság lekérte a II. rendű felperes végrehajtói irodájának cégkivonatát, nem bizonyított.

[68] Az első közlés tekintetében a fogalmazásmód egyike azoknak az eszközöknek, amellyel az alperes azt az egyértelmű látszatot kelti, hogy felperesek bűncselekményt követtek el.

[69] A alkotmánybíró neve alkotmánybíró megkeresése alapján írt mondatok a cikkben egyértelműen a II. rendű felperesre vonatkozó, sérelmes állítást tartalmazzak, így a hozzá intézett kérdéseknek a jelen perben is van jelentősége.

[70] Az elsőfokú bíróság határozata indokolásának [27] bekezdésében megjegyezte, hogy „egy 2021-es találkozóhoz nem túl sok köze lehetett egy 2018-as és egy 2020-as végrehajtói kinevezéshez”, mégis eltekintett attól a tényről, hogy a cikk teljes tartalmát tekintve azt a látszatot kelti, mintha az alkotmánybíró nem adott volna választ a már önmagában is sérelmes kérdésre. Az alperes szerzője elhallgatta azt az információt, hogy a találkozó jóval a II. rendű felperes kinevezése után történt.

[71] A másodikként sérelmezett mondat félrevezető, azt a látszatot kelti, hogy a II. rendű felperes bűncselekményt követett el. A II. rendű felperes az elsőfokú bíróság megállapításaival szemben nem „beleérezte” a sugalmazást a cikkbe, csupán rámutatott és részletes jogi érvelés mentén meg is magyarázta, miért tartja ebben a mesterségesen felépített, gyanús látszatot sugalmazó szövegkörnyezetben a jelenlegi közhangulat mellett hamis látszatot keltő tényállításokat.

[72] A harmadik közlés tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletben foglalt megállapítása téves, hiszen 2018-ban személy5 nem volt a társaság tagja, csak aláírási joggal rendelkező egyéb munkavállaló. Másrészt a való tények hamis színben feltüntetésének szempontjai szerint vizsgálva megállapítható, hogy az írás célja egyértelműen annak valótlan bemutatása, hogy az I. rendű felperest rengeteg szál fűzi a „korrupciós kapcsolatot kiépítő igazságügyi államtitkárhoz”. Az elsőfokú bíróság külön-külön, a szövegkörnyezetből kiemelve vizsgálva az egyes közlésrészleteket és ennek eredményeként állapította meg az indokolás a [29] bekezdésében, hogy a közölt tények valóságosak. Ez a vizsgálati mód nem felel meg a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma által elfogadott PK 12. állásfoglalásnak.

[73] Az írás önkényes csoportosításával megtéveszti az átlagosan tájékozott olvasót azt a látszatot keltve az egymástól független, egyébként valós állítások egymás utáni említésével, hogy az I. rendű felperes évek óta, több szálon fűződik a személy2-családhoz. Ebben közrejátszik a végrehajtókat övező közfelháborodás, illetve, hogy a cikkben korábban közölt állítások alapján az olvasó személyi összefonódásokat és korrupciógyanús cselekményeket keres, ami nem személyes vélemény, hanem a cikk által keltett látszat egyértelmű eredménye.

[74] Az I. rendű felperes nem tudta és nem is kellett tudnia, hogy kitől bérli végrehajtói irodáját. A cikk azonban úgy fogalmaz, mintha evidens lett volna, hogy végső soron személy2től bérli a szomszéd irodát. Egyértelműen hatásvadász, nyereségre törekvő az a fogalmazásmód, hogy alperes újságírója összekötötte az I. rendű felperes kinevezését a „korruptiós kapcsolatot kiépítő igazságügyi államtitkárral”. A cikk elolvasása azt a meggyőződést alakítja ki az olvasóban, hogy az I. rendű felperes több szálon kötődik személy2höz és a korruptiós botrányhoz. A cikk elhallgatja, hogy amikor az I. rendű felperes ingatlant bérelt a cég1 Kft.-től, az még nem személy5 tulajdonában állt. Az ingatlan „2020 óta személy5 kizárólagos tulajdona” fordulatból szintén arra következtethetnek az olvasók, hogy 2018-ban már résztulajdonos volt, 2020-ban pedig kizárólagos tulajdonos lett. Az addigra „komoly befolyása volt a kft-ben” fordulatból az átlagosan tájékozott olvasó szintén nem arra fog következtetni, hogy aláírási joggal rendelkező „egyéb munkavállaló” volt, hanem arra, hogy legalább részben az övé volt a cég.

[75] Az elsőfokú bíróság a negyedikként sérelmezett szövegrészben a „közvetlenül értesülhetett a kar ügyeiről” kifejezést helytelenül minősítette az alperes értékítéletének. A kifejezés eredetileg nem az alperestől származik, hanem az állítólagos nyomozási iratokból. Ilyen iratot az alperes nem tudott bizonyítékként bemutatni.

[76] Az ötödik sérelmezett közlés tekintetében a hír valótlanul kelti az I. rendű felperesről azt a látszatot, hogy a „szoros kapcsolat” „a testület alelnökével” is jogellenes kapcsolódási szál. A cikk egésze azt a látszatot kelti, hogy a személy2től kapott kinevezés és a tőle bérelt iroda után az I. rendű felperes még anyagi hasznot is húz abból, hogy a végrehajtói kar alelnökével működtet közös irodát. Az elsőfokú bíróságnak figyelembe kellett volna vennie a sérelmezett mondatot megelőző további mondatokat és azokat egységesen, a cikk teljes mondanivalójának megállapítását követően kellett volna értékelnie.

[77] A felperesek kérték a fellebbezési szakban csatolt első- és másodfokú ítélet (Szegedi Törvényszék 13.P.20.086/2023/8., Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.214/2023/4.) tartalmának – különösen a jogi indokolásának – figyelembevételét.

[78] A perköltség mérséklésére irányuló másodlagos fellebbezési kérelmet azzal indokolták, hogy a hasonló ténybeli- és jogi alapon általuk indított perben a Fővárosi Törvényszék 65.P.21.242/2023/6. számú ítéletében 105.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte őket. Ennek alapján az alperes perköltség-igényét eltúlzottnak tartották.

[79] A felperesek megjegyezték, hogy amennyiben az elsőfokú bíróságnak csak helyreigazítási kérelmük terjedelmével, illetve a megfogalmazás módjával lett volna „problémája”, lehetséges lett volna arra, hogy a helyreigazítás szövegét átírja, tömörítse.

[80] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú határozat helybenhagyását és a felperesek perköltségben marasztalását indítványozta. Másodfokú perköltségét az Ükr. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a fellebbezési ellenkérelem elkészítésére fordított 4 megkezdett munkaóra alapján 180.000 forint + áfa (228.600 forint) összegben határozta meg.

[81] Az alperes egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival is.

[82] A cikk a nyomozó hatóság által megállapított tényeket ismertette. A Kúria jogértelmezése szerint „A kialakult ítélkezési gyakorlat szerint nem csupán a vádirat tartalmáról, a nyilvános tárgyalásról vagy a nem jogerős büntető bírósági eljárásról tudósíthat a sajtó, hanem egy folyamatban lévő eljárás bármely szakaszáról, így a nyomozás adatairól is” {Pfv.IV.20.050/2023/5. számú ítélet, Indokolás [47] bekezdés}.

[83] A közismert büntetőeljárással kapcsolatban azokat a körülményeket is közérdeklődés övezi, amelyek valamilyen oknál fogva ugyan a nyomozó hatóságok látókörébe kerültek, de mégsem szerepeltették a vádiratban.

[84] Az első közlés vonatkozásában az elsőfokú eljárásban bemutatott, személy9 24.hu-s újságíróval folytatott levelezés alapján megállapítható, hogy alkotmánybíró neve kizárólag az alperes újságírójának 2023. március 6-án, 10:12 órakor megküldött e-mailjére válaszolt, az ugyanaznap 16:12 órakor megküldött üzenetére, amelyben a konkrétumokról érdeklődött az újságíró, nem érkezett válasz. Ezt az elsőfokú bíróság is így értékelte.

[85] A másodikként sérelmezett közlésnek a felperesek a cikkben nem szerepelő tartalmat tulajdonítanak, a szövegrészeknek egyebekben még az állított, sugallt tartalma sincs.

[86] A harmadik közléssel kapcsolatban az alperes azt feltételezte, hogy a felperesek egy másik cikkből idéztek, a perbeli írásban ugyanis nem szerepel az általuk kiemelt szöveg („személy2 képviselői irodája ráadásul ugyanabban az ingatlanban volt település3ban, mint I.r. felperes végrehajtó irodája. A út neve ingatlan személy2 fia cégének tulajdona. I.r. felperes végrehajtói irodája csaknem egy évig, 2018. augusztus és 2019. július között működött a 2015. óta a cég1 Kft. tulajdonában álló ingatlanban. Ez a cég 2020 óta személy5 kizárólagos tulajdona, de a politikus fiának akkor már évek óta komoly befolyása volt a kft.-ben”). Az előbbiekhöz képest a jelen perben vizsgálendő írásnak más a szövege („Az épület pedig, ahol az irodák voltak, személy2 fia cégének tulajdona”). Erre figyelemmel a felperesek érvelésének nincs jelentősége.

[87] A felperesek által meghatározott jelentéstartalom nem alakítja ki az átlagolvasóban az állított meggyőződést.

[88] A felperesek keresetlevelükben (5. oldal 3. bekezdés) úgy nyilatkoztak, hogy a sérelmezett cikk valós állításokból épül fel, azonban azzal érveltek, hogy a külön-külön értékelés alapján való tények összességében jogsértőek. Sajtóperben a „hatásvadász” fogalmazásmódra vonatkozó érvelésnek nincs jelentősége. Bizonyos következtetesként sugallt tartalom nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya.

[89] A Kúria értelmezése szerint „a látszatfeltétel nem objektív tény állítása, a hamis látszat keltése az Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján nem ad alapot a sajtó-helyreigazításra”. Közéleti szereplő által ellátott közéleti feladatokra figyelemmel esetenként az egyébként magántevékenységnak tekinthető magatartása is számot tarthat közérdeklődésre, így az azzal kapcsolatos vélemény a szabad véleménynyilvánításhoz való jog fokozott védelme alatt állhat. Ténybeli alappal rendelkező vélemény, értékítélet, következtetés, illetve sugalmazás nem lehet sajtóhelyreigazítás alapja. (Pfv.20.925/2022/5. számú határozat, Indokolás [45])

[90] A negyedik közlést illetően az alperes egyetértett az elsőfokú bíróság jogi megítélésével („a közlés nem arról szól, hogy I. rendű felperesnek rálátása volt a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar ügyeire, hiszen természetszerű, hogy egy végrehajtónak rálátása kell, hogy legyen a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar ügyeire, a közlés csupán arról szól, hogy rögtön, elsőkézből értesülhetett ezen ügyekről és nem később. A szóhasználat is feltételes módot használ, tehát nem jelenti ki a cikk, hogy ténylegesen I. rendű felperes jóval hamarabb értesült volna a végrehajtói kart érintő ügyekről, amiről egyébként is foglalkozásánál fogva értesült is volna”).

[91] Az ötödik közlés a felperesek által sem vitatott, valós tényállítás, ahhoz nem társul negatív értékelés.

[92] A Kúria Pfv.IV.21.440/2021/4. számú ítélete alapján a való tények egyoldalú, megtévesztésre alkalmas vagy önkényes módon való csoportosítása, egymás mellé helyezése akkor valósítja meg azok hamis színben történő feltüntetését, ha ezzel megváltozik a tartalmuk. Ezek a feltételek jelen sajtóperben sérelmezett közlések esetén hiányoznak. Másrészt a sajtó-helyreigazítás mint különleges személyiségvédelmi eszköz ugyanis az értékítélettel megvalósított véleménynyilvánítás tekintetében nem alkalmazható (a Kúria Pfv.IV.20.155/2023/4. számú határozata).

- [93] Az alperes a másodlagos fellebbezési kérelmeket is alaptalannak tartotta.
- [94] A felperesek fellebbezésükben a mérséklés indokát (azon kívül, hogy egy másik ítéletre hivatkoztak) nem adták elő, így fellebbezésük e része hiányos. Az alperes jogi képviselőjének megbízási díját az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben sem vitatták.
- [95] Számos eseti döntés perköltségre vonatkozó rendelkezését és annak indokolásrészleteit idézte annak alátámasztására, hogy a jogi képviselő eljárásával felmerült perköltség nem volt eltúlzott. Megjegyezte, hogy Ukr. által megállapított óradíj mértéke nem felel meg a józan ész követelményeinek és az inflációra sincs tekintettel.
- [96] Számítási példával mutatta be, hogy a perköltséget csökkentő járulékok miatt a nettó ügyvédi „munkabér” az eredeti összeg felét sem éri el. Kritikai elemzést végzett a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) megállapításáról szóló – 2004. január 1-től hatálytalan – 224/2001. (XI. 21.) Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése alapján kiszámított órabér és az Ukr. óradíj összegének egymáshoz viszonyításával. Megítélése szerint a harmincezer forintos óradíj alapján felszámított ügyvédi munkadíj követné a garantált bérminimum összegét.
- [97] Az alperes kitért a képviseletét ellátó ügyvédi iroda hozzávetőleges rezsiköltségének nagyságára és a befektetett munka mennyiségére. Az ügyvédség piaci alapon működő szolgáltatás, a díjazás megállapodás kérdése, annak a realitásokhoz kell igazodnia.
- [98] Az alperes ezt követően olyan eseti döntések indokolásából vett részleteket idézett, amelyek az ügyvédi képviselettel zajló eljárásokban megítélt perköltségek összegének értékelési szempontjaira vonatkoztak.
- [99] Ezekkel kívánta alátámasztani, hogy az ügyvédi tevékenység ún. alapköltsége miatt, amely költség magában foglalja pl. a telefon, internet, nyomtató, benzin, bérleti díj, kamarai tagdíj, MÜBSE díját és az ügyvéd díjazását, a 35.000 forintos óradíj nem tekinthető eltúlzottnak.
- [100] A fellebbezések alaptalanok.
- [101] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelmekre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelmek és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta. Az elsőfokú ítéletet a felperesek fellebbezésükben teljes terjedelmében támadták, annak jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt.
- [102] A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelem keretei között a másodfokú bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy az alperes a cikkben állított-e valótlan tény, hamis színben tüntette-e fel a valóságot megjelölt tényeket, továbbá a II. rendű felperes az első sérelmezett közlés vonatkozásában rendelkezik-e keresetőségi joggal.
- [103] Az elsőfokú bíróság által is felhívott Smtv. 12. § (1) bekezdése alapján a sajtóban megjelenő tartalmak értékelésénél azt kell kiindulópontnak tekinteni, hogy a felperest ért sérelem valótlan vagy a valóságot hamis színben feltűntető tény állításával, híresztelésével valósulhat meg. Nem lehet ugyanakkor sajtó-helyreigazítás alapja véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat. Ezek vonatkozásában legfeljebb az vizsgálható, hogy a közléseknek van-e valós ténybeli alapjuk.
- [104] Az ügy eldöntése szempontjából jelentősége van annak, hogy a kifogásolt közlések milyen szöveggörnyezetben találhatók, és az írás tartalma a közügyek megvitatásához kapcsolódik-e. A másodfokú bíróság azzal kapcsolatban, hogy a közéleti közlésekhez fokozottabb alaptörvényi védelem kapcsolódik az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata Indokolásának [39] bekezdésére, a tényállítások és értékítéletek

megkülönböztetése tekintetében a 7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolásának [49] bekezdésére, és a közügyek esetén a véleményszabadság gyakorlásának határaival kapcsolatban a 13/2014. (IV. 18.) AB határozat Indokolásának [40] bekezdésére utal.

[105] Az Alkotmánybíróság a 23/2019. (VII. 18.) AB határozatában kifejtette, hogy a médiaszolgáltató alkotmányos jogát gyakorolva szabadon tudósíthat a közérdeklődésre számot tartó eseményekről. E szabadsága kiterjed annak meghatározására is, hogy mely eseményekről milyen részletességgel és tartalommal ad tájékoztatást. Amennyiben a sajtószabadság gyakorlása sérti más alapjogát vagy valamilyen alkotmányos célt, akkor arról kell dönten, hogy a konkrét esetben a sajtószabadság gyakorlásának vagy az azt korlátozó célnak kell-e inkább teret engednie {Indokolás [19]}.

[106] A perbeli cikk a személy1-személy2 ügygel összefüggésben beszámol arról, hogy a nyomozási iratokból az derült ki, hogy személy1nek alkotmánybíró neve alkotmánybíróval volt megbeszélte találkozója a helységnél működő étterem étteremben 2021-ben. A 24.hu (sajtószerve útján) kérdéseket intézett az alkotmánybíróhoz a találkozó tényével és annak céljával kapcsolatban, tudakolva azt is, hogy a találkozó volt-e köze ahhoz, hogy a fia, II.r. felperes is önálló bírósági végrehajtó lett. Megjegyzi, hogy II.r. felperes – a naplóbejegyzések alapján – korábban szintén a étteremben találkozott személy1-gyel, illetve már a kinevezése előtt máshol is több találkozót bonyolított a végrehajtók elnökével.

[107] A cikk ezután közli, hogy az I. rendű felperest 2018-ban nevezték ki végrehajtónak település3ba, és ugyanabban az ingatlanban bérelt irodát, ahol a vád szerint a személy1-gyel korrupciós kapcsolatot kiépítő igazságügyi államtitkár, személy2 képviselői irodája működött. Az ingatlan, ahol az irodák voltak, személy2 fia cégének tulajdona. Az írás megemlíti a nyomozási anyagban szereplő feljegyzést, amely szerint az I. rendű felperes szoros barátságot ápol személy1 feleségével, majd levonja azt a következtetést, hogy így az I. rendű felperes közvetlenül értesülhetett a végrehajtói kar ügyeiről. A II. rendű felperes is „kiváló” kapcsolatot ápolt személy1-gyel. A cikk azzal fejeződött be, hogy az I. rendű felperes a végrehajtói kar alelnökével szoros kapcsolatban áll, kölcsönösen társtulajdonosai egymás végrehajtói irodáinak.

[108] A jogkérdések megítélésénél abból kell kiindulni, hogy a cikk közérdekű témában megszólalásnak minősül. A felperesek végrehajtóként közhatalmat gyakorolnak, önmagában ezért azonban még nem közszereplők. Az írás ugyanakkor az utóbbi időszak jelentős közéleti témájává vált, ún. „személy1-személy2 ügygel” foglalkozik, amelyben felmerült, hogy a korrupció a végrehajtói kinevezéseket is érintette. Ehhez kapcsolódóan ír a felperesekről és arról, milyen módon kötődnek személy1hez és személy2höz.

[109] A sajtó érdeklődését ezek a tények felkelthetik, a korrupció témájára vonatkozó társadalmi vita keretében a nyilvánosság elé tárhatóak a sajtó által megismert tények. Ez nem tehető függővé attól, hogy a felperesek a büntető ügynek érintettjei-e vagy sem. Tekintettel arra, hogy a sajtóközlemény a felperesekkel kapcsolatban közérdekű témában nyilvánul meg, a felpereseket a rájuk vonatkozó közlések tekintetében – közszereplői minősítés nélkül is – fokozottabb tűrési kötelezettség terheli.

[110] A sajtó-helyreigazítási igény elbírálásánál meghatározó jelentőségű az előzetes kérelemben, illetve a keresetlevélben megjelölt helyreigazítás szövege. A sajtó-helyreigazítási igény alapossága ugyanis csak annak keretei között vizsgálható. Az előzetes kérelemben foglaltaknál kevesebb a keresetben helyreigazításként kérhető, annak tartalmi megváltoztatására, illetve bővítésére azonban a perben nem kerülhet sor. A jelen ügyben az előzetes és a keresetlevelekben meghatározott helyreigazítási kérelem megegyezett.

[111] Az elsőként sérelmezett közléssel kapcsolatban a II. rendű felperes valótlan tényállításra hivatkozva kért jogvédelmet. Az elsőfokú bíróság a szöveg tartalmi elemzése

alapján arra következtetett, hogy a II. rendű felperesnek a közöltek vonatkozásában nincs aktív perbeli legitimációja.

[112] A vizsgálandó mondat („Arra sem érkezett válasz, hogy a találkozóknak volt-e köze ahhoz, hogy alkotmánybíró neve fia, II.r. felperes is önálló bírósági végrehajtó lett”) ténybeli alapja az, hogy az alkotmánybíró a 24.hu újságírója által hozzá intézett megkeresésben foglalt négy konkrét kérdést nem külön-külön és részletesen, hanem átfogóan válaszolta meg. Nyilatkozatot tett a személyi-gyel való találkozásainak körülményeit (idejét és az egyes alkalmak alapjául szolgáló eseményt) illetően és visszautasította a büntető ügygel érintettségére vonatkozó feltételezéseket. Ezt a választ értékelte a sajtószerző úgy, hogy az e-mailben szereplő negyedik kérdés („A kapcsolattartásnak van-e köze ahhoz, hogy fia, II.r. felperes is végrehajtó lett személyi vezetése idején, akit szintén tanúként hallgattak ki a bűnügy nyomozása során?”) megválaszolása elmaradt. A vonatkozó szövegrészlet egyértelműen a II. rendű felperes végrehajtói kinevezésének okát firtató kérdés.

[113] A felek különbözőképpen értékelték az alkotmánybíró által szolgáltatott információkat, és a II. rendű felperes valójában azt kérte, hogy a bíróság ítélje teljeskörűnek a választ, amely arra is kiterjedt, hogy az alkotmánybíró találkozójának nem volt köze a II. rendű felperes kinevezéséhez. Ez a megállapítás a valós tényen (a válaszadás megtörténtén) belüli értékelés eredménye lehetett volna, amelynek nincs jogi jelentősége a hamis tényállítás, mint sajtójogi tényállítás megítélésének szempontjából. A sajtót megillető tartalomszerkesztői szabadság körébe tartozik ugyanis, hogy a rendelkezésre álló valós információt a sajtó hogyan értékeli, abból milyen következtetéseket von le. A II. rendű felperes által sérelmezett tartalom annak szöveggörnyezetében egyértelműen arra vonatkozik, hogy az alkotmánybíró – elszakadva a megkeresésben foglalt négy kérdéstől – csak általánosságban válaszolt az újságírónak, a konkrét kérdésre azonban nem adott egyértelmű választ. A II. rendű felperest azonban sajtó-helyreigazítás címén az a jog illeti meg, hogy a bíróságtól a reá vonatkozó tényállítás helyreigazításának elrendelését kérje. E kereseti kérelme tehát azért nem teljesíthető, mert a sérelmezett rész nem reá, hanem az alkotmánybíró cselekvőségére vonatkozik, annak alperes által adott értelmezését (értékelését) kifogásolta.

[114] A másodikként sérelmezett szövegrészlet tartalmi értékelésével sem lehet arra következtetni, hogy a II. rendű felperes bűncselekményt követett el, illetve, hogy más személy befolyásolásával érte el, hogy ne vonják büntetőeljárás hatálya alá. A rendelkezésre álló tények alapján a sajtóközlemény a büntetőeljárással érintett, közhatalmat gyakorló személyek kapcsolatrendszerét mutatja be.

[115] A Kúria szerint ugyan „a sajtószabadság érvényesülésének fontos része az, hogy a sajtó számára adott legyen annak lehetősége, hogy a tudomására jutott tényekből, adatokból következtetéseket vonjon le és erről kifejtse véleményét” (a Kúria Pfv.IV.20.849/2020/4. számú ítélete). Az írás azonban olvasóra bízta a tényekhez kapcsolódó, a II. rendű felperesre nézve akár negatív következtetés levonását, azonban az írásban megjelenő való tények közlése nem feleltethető meg a való tények hamis színben feltüntetésének.

[116] Hamis színben feltüntetni – az Smtv. 12. § (1) bekezdésének megfogalmazásából is kitűnően – való tényeket lehet. A való tények hamis színben feltüntetése azt jelenti, hogy az – egyébként való – tényeket a valóság egészéből kiragadva, téves következtetés levonására vezető módon kiemelve, csoportosítva, csak részben közlik, vagy a való tényekről olyan formában számolnak be, ami által azok adott személyre vonatkozó eredeti jelentéstartalma elvész, vagy hátrányosan változik meg, félreérthetővé válik. A hamis színben feltüntetés tehát olyan kommunikációs módot jelent, amely során a megszólaló egy vagy több való tényről olyan módon közöl, aminek eredményeként a befogadó személyt valótlan információhoz juttatja. Megvalósulhat való tények elhallgatásával, a való tények önkényes kiválasztásával és tartalmi szempontból fogyatékos közzétételével is, amely miatt a közölt tartalom téves következtetés

levonására ad alapot. Nem feleltethető meg azonban ennek a közölt való tényekkel kapcsolatos olyan sejtetés, sugalmazás, feltételezés, amelyet az olvasó egyértelműen a közlő személy bizonytalan vélekedéseként azonosít. Az ilyen közlés mindaddig a véleménynyilvánítási szabadság védett tartományában marad, amíg a kommunikációs tartalom (a való tények együttese) nem közvetít valótlan információt.

[117] Ha az alapul szolgáló tény is valótlan, annak hamis színben feltüntetése nem értelmezhető, hiszen ebben az esetben már az egyébként is valótlan állítás értelme, adott személyre vonatkoztatható jelentéstartalma változhat, ami sajtó-helyreigazítási perben a valótlan tényállítás helyreigazításával orvosolható.

[118] Az írás második megjelölt része való tényeket (a II. rendű felperes neve az ügyben előkerült, irodájának adatait a nyomozó hatóság a cégnyilvántartásból beszerezte, tanúként sem hallgatták meg) hamis színben – sem azok csoportosításával, sem bizonyos tények elhallgatásával – nem tüntet fel. A II. rendű felperes által e körben kiemelt szövegrészekben a cikk írója nem állítja, és szövegösszefüggésükben vizsgálva sem közvetíti az átlagosan tájékozott olvasóknak, hogy a II. rendű felperes bűncselekményt követett el, vagy azt, hogy hivatalos személyek befolyásolása révén került el a vizsgálatot. Megmarad a tényközlés szintjén és e való tényeket nem tünteti fel hamis színben, a kereset erre vonatkozó része tehát ugyancsak alaptalan.

[119] Az alperes helyesen mutatott rá fellebbezési ellenkérelmében arra a tényre, hogy a harmadikként sérelmezett közléssel kapcsolatos döntést támadó fellebbezési érvek tekintetében idézett cikkrészek nem a perbeli cikkből származnak. Ettől függetlenül is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta: a szöveg keltheti-e azt a látszatot, hogy az I. rendű felperest azért nevezték ki az település³i Járásbíróság illetékességi területére, mert személy² ott volt országgyűlési képviselő.

[120] A sajtóhír támadott részeinek azonban – az I. rendű felperes érvelésével szemben – nem lehet az I. rendű felperes által meghatározott tartalmat tulajdonítani, elsősorban azért, mert a hír szerzője nem állított fel oksági kapcsolatot az I. rendű felperes kinevezésének körülményei (ideje és hatásköre), valamint személy² képviselői működése között. Az írás való tényeket közölt, de azok alapján még összefüggéseket sem állított fel, a következtetések levonását az olvasóra bízta. Kétségtelenül rávilágított az I. rendű felperes és az országgyűlési képviselő irodacímének azonosságára, de a szövegben nem teremtett köztük okozati összefüggést.

[121] A sajtóközlemény való tényeket hamis színben – sem azok csoportosításával, sem bizonyos tények elhallgatásával – nem tüntetett fel. Az I. rendű felperes által a keresetlevélben e körben kiemelt szövegrészek szövegösszefüggésükben vizsgálva nem közvetítik az átlagosan tájékozott olvasóknak az I. rendű felperes által állított tartalmat. Az írás az olvasóra bízta a tényekhez kapcsolódó, az I. rendű felperesre nézve akár negatív következtetés levonását. Az írásban megjelenített való tények értékelése azonban nem jelenti a való tények hamis színben feltüntetését.

[122] Az elsőfokú bíróságnak a negyedik sérelmezett közléssel kapcsolatos, keresetet elutasító döntése is helyes. A felülbírálat során észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a való tények hamis színben feltüntetését állító felperesek e kereseteiről szóló döntéséhez nem fűzött jogi indokolást. Az ítélet indokolásának [30] bekezdéséből nem állapítható meg, hogy miként minősítette a sérelmesként megjelölt részletet („közvetlenül értesülhetett a kar ügyeiről”), de ez a hiányosság a másodfokú eljárásban pótolható volt. A szövegrészlet ugyan csak az I. rendű felperesre vonatkozik, a II. rendű felperes e tekintetben nem érintett, és ezt a tény az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában foglaltak szerint nem értékelte ügylegitimációs hiányként. Ennek azonban azért nincs jelentősége, mert a szövegrész tartalma való tényekből levont következtetés, értékítélet, amelynek helyreigazítása nem rendelhető el.

[123] A felperesek következtelenül érveltek azzal, hogy az alperesnek a nyomozás során keletkezett irat („tisztázatlan eredetű feljegyzés”) a közölt adatok büntetőeljárásból származó voltát és tartalmát bizonyítania kellett volna. Jelentősége van azonban annak, hogy a felperesek mind az előzetes eljárás során megküldött helyreigazítási kérelemben, mind a keresetlevélben hamis látszatkeltésre hivatkoztak. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma által elfogadott, PK 14. számú állásfoglalás I. pontja alapján kialakult és a Kúria számos eseti döntésében megjelenített jogértelmezés szerint a sajtóközlemény kifogásolt tényállításának valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani. E bizonyítási kötelezettség ugyanakkor csak abban az esetben terheli, ha a felperes vitatja a közölt tényállítás valós voltát, vagyis valótlan tényállítás helyreigazítását kéri. A jelen ügyben azonban a felperesek az előzetes kérelemben és a keresetlevélben nem a velük kapcsolatban közölt állítások valótlanosságára hivatkoztak, hanem való tények hamis színben feltüntetését sérelmezték. Ez pedig fogalmilag kizárta tette az alperes ténybizonyítási kötelezettségét.

[124] Az ötödik közléssel kapcsolatban az I. rendű felperes fellebbezésében azt állította, hogy a híradás utolsó két mondata azért valósítja meg a való tények hamis színben feltüntetését, mert a teljes cikkszöveg értékelése az olvasóban azt a benyomást alakítja ki, hogy a személytől kapott kinevezésen és a tőle bérelt irodán kívül anyagi hasznot is húz az alelnökkel közös iroda működtetésével. A vonatkozó szövegrészlet első mondata a szerző értékelése, amely azon a való tényen alapul, hogy az I. rendű felperes és a végrehajtói kamara alelnöke kölcsönösen tulajdonosok egymás irodáiban. A második (utolsó) mondat tartalmazza az előbbi való tényeket, amelyeket hamis színben – sem azok csoportosításával, sem bizonyos tények elhallgatásával – nem tüntet fel. Nem valósít meg hamis színben feltüntetést a teljes szöveg összefüggéseiben való értelmezése sem, a korábban már közölt tényektől különböző, további tények közlése azzal a logikai következtetéssel, hogy az I. rendű felperes szoros kapcsolatban van az alelnökkel, sajtó-helyreigazítási keresettel érdemben nem támadható. Ezért a kereset erre vonatkozó része is alaptalan.

[125] A Szegedi Törvényszék és a Szegedi Ítéltábla által elbírált ügyben kifejtettek a Fővárosi Ítéltáblát nem kötik. Az e határozatokban foglalt megállapításoknak a jelen ügyben jogi jelentősége nincs, mert a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés b) pontjának és a Pp. 346. § (5) bekezdésének egybevetett értelmezéséből következően, a bíróságok számára a Kúria közzétett határozatai szolgálnak a joggyakorlat irányítójául. A „Kúria közzétett határozata” pedig azt a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatot jelenti, amelyet a Bszi. 41/B. § (1) bekezdése alapján a Kúria 2012. január 1-je után hozott, és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében is közzétett. A Pp. 346. § (5) bekezdéséből következően a bíróságnak az e döntésektől – és nem az alsóbb fokú bíróságok konkrét döntéseitől – való eltérést kell ítéletében megindokolnia.

[126] A perköltség leszállítására vonatkozó, másodlagos fellebbezési kérelmek szerint a felperesek annak figyelembevételét kérték, hogy hasonló ténybeli és jogi alapon indult ügyben a bíróság 105.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte őket, ezért a jelen ügyben felszámított elsőfokú perköltség összege eltúlzott.

[127] A másodfokú bíróság a felülbírálatot fő szabály szerint – a feleket megillető rendelkezési jogból következően – a fellebbező fél kérelmére végzi. A fellebbezés tartalmi követelményeinek körében rögzített [Pp. 371. § (1)-(2) bekezdés]. A korlátot nemcsak az képezi, hogy a fellebbező milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik. Korlátot jelent a Pp.-hez fűzött törvényjavaslati indokolás szerint, hogy: „[...] a fellebbezés indokolásában kötelezően feltüntetendő minden részelem, így a hivatkozott jogszabálysértés,

a gyakorolni kért felülbírálati jogkör is, nemcsak az, hogy a fellebbező mennyiben és milyen módon kéri az ítélet megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését”.

[128] A fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezés, illetve a fellebbezési ellenkérelem adja meg a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének kereteit, amelyet csak ezen korlátok között gyakorolhat (ide nem értve a kötelező hatályon kívül helyezés eseteit). Az előbbiek alapján a másodfokú bíróságnak a perköltségről hozott döntés tekintetében a felülbírálatot a felperesek által előadott érv alapján kellett gyakorolnia. Ennek eredményeként megállapította, hogy a felperesek peres tapasztalatainak nem lehet olyan mértékű jelentőséget tulajdonítani, hogy az általuk a róluk szóló cikksorozat miatt más alperes ellen indított ügyben megállapított perköltség összegét a jelen ügyben irányadónak kellene tekinteni. A perköltségről hozott döntés során – amint arra az alperes helyesen utalt – az egyedi körülményeknek van döntő szerepe.

[129] A perköltség körébe csak a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és ahhoz szükségesen felmerült költségek tartoznak. Az okozatosság és a szükségesség fogalmai mentén esetről esetre dönthető el, hogy egy adott költségfajta vagy annak igényelt mértéke perköltségként figyelembe vehető vagy sem. Ennek megfelelően az érvényesíteni kívánt költség egy adott ügyben lehet szükséges egy másik ügyben azonban szükségtelen kiadás. A munkadíj meghatározása a felek szabad megállapodásán alapul, a hasonló megállapodásokhoz képest kirívóan magas összegű munkadíjkikötés azonban a jogi képviselővel szerződő fél kockázatába tartozó körülmény.

[130] Az Ükr. 2. § (1) bekezdése szerint felszámított munkadíj és készkiadások összegének csökkentését a 2. § (2) bekezdésében szereplő felhatalmazó rendelkezés alapján ugyanis a bíróság – indokolt határozattal – a munkadíj összegét mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[131] Befolyásolja a bíróság perköltségről hozott rendelkezését az ellenérdekű fél arra vonatkozó nyilatkozata is, hogy a felszámítást valamilyen szempontból vitatja-e. Ilyen esetben a bíróságnak vizsgálnia kell a felszámítás jogi feltételeknek megfelelőségét és a felek által felhozott valamennyi értékelési szempontot figyelembe kell vennie döntését megelőzően.

[132] Az alperes által felszámított perköltséget a felperesek az elsőfokú eljárásban nem támadták. Az elsőfokú bíróság által megfelelőnek elfogadott munkadíj összege a csatolt ügyvédi meghatalmazásba foglalt megbízási szerződésen alapul. Annak tartalma szerint az alperes a jogi képviselet ellátásáért az egyes eljárási cselekményekhez kötött, tételes elszámolás alapján teljesít. Az írásbeli ellenkérelem (250.000 forint) a bírósági tárgyalás második megkezdett órája (100.000 forint), útiköltség (30.000 forint) együttes összegét (380.000 forint) az áfafizetési kötelezettséggel emelve, ahhoz az okirattal bizonyított postai feladás költségét (1.650 forint) hozzászámítva 484.250 forintra tartott igényt. Az egyes tételekhez társított munkadíj összege a felperesek által felszámított 500.000 forint + áfa összegtől sem tér el jelentősen. A kikötött ügyvédi díjak azonos módon illeszkedtek a professzionális jogi képviseletet ellátó ügyvédi irodák szokásos díjazásához.

[133] A felperesek erre vonatkozó indokolásának hiányában a fellebbezésben előadott egyetlen érv nem volt alkalmas a perköltséggel kapcsolatos döntés részbeni megváltoztatására. Ezért az ítéltábla a másodlagos fellebbezési kérelmet is alaptalannak tartotta.

[1] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya és a perköltség összege tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

[134] Nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a perköltség kötelezettjének meghatározására vonatkozó döntésével. A Pp. 499. §-a egyértelmű

rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a perköltség fizetésére kit kell kötelezni. Ennek alapján az ítélet részben megváltoztatásával a felpereseket az alperes kiadójának teljesítendő perköltség megfizetésére kötelezte.

[135] Ugyancsak tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a felmerült kereseti illeték összegét. A felperesek a Pp. 37. § c) pontja szerint célszerű pertársaságot alkotnak, így az eljárási illetéket személyenként, önálló kereseteik alapján kell megfizetniük az államnak.

[136] A Pp. 364. § utaló rendelkezése szerint irányadó 81. § (1), (2) és (5) bekezdése, a 83. § (1) bekezdése és a 499. § (1) bekezdése alapján a sikertelenül fellebbező felpereseket egyetemlegesen kötelezte az alperes kiadója részére az alperes jogi képviselőjének munkadíjából álló másodfokú perköltség megfizetésére. Annak mértékét az alperes felszámítása szerint határozta meg az Ükr. 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, négy munkaóra alapulvételével.

[137] A tárgyi illetékfeljegyzési jogra tekintettel meg nem fizetett, személyenként 48.000 forint fellebbezési illeték megtérítésére is a pervesztes felpereseket kötelezte a másodfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése alapján, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontjára, a 42. § (1) bekezdés a) pontjára, a 46. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés f) pontjára tekintettel.

[138] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

[139] A másodfokú bíróság tájékoztatja a felpereseket, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben a fél az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2023. november 3.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Mózsik Tímea s.k.
bíró